

Žieminis ES dokumentų rinkinys: galimybė plėsti infrastruktūrą ir padidinti suskystintų gamtinių dujų (LNG) tiekimą į Lietuvą

Antradienį Europos Komisija pateikė naujų reglamentų, kurių tikslas stiprinti Bendrijos saugumą energetikos srityje, pasiūlymus. Briuselis siekia, visų pirma, skirti daugiau dėmesio energetinės infrastruktūros plėtrai vadovaujantis tiek ES, tiek regioniniu lygiu koordinuojamais veiksmais. Tai žingsnis į priekį, kuris Lietuvai gali atnešti apčiuopiamą naudą – tikina CentralEuropeEnergyPartners (CEEP) ekspertai.

Nauji reglamentai privalo padidinti elektros energijos ir dujų tiekimo saugumą, nustatyti suskystintų gamtinių dujų (LNG) transportavimo ir sandėliavimo strategiją, stiprinti ES institucijų poziciją valstybių narių sudaromų dujų tiekimo sutarčių procese ir apibrėžti su šilumos ir šalčio gamyba susijusius iššūkius. Pasak CEEP vykdomojo direktoriaus - Marcin Bodio – taip vadinamas žieminis dokumentų rinkinys yra interpretuojamas kaip reakcija į šiuo metu Europos Sąjungai aktualius makroekonominius ir geopolitinius iššūkius. Kaip Bendrijos atsakas, visų pirma, minimi sekantys procesai: bendros rinkos sanglauda, strateginių žaliavų, visų pirma suskystintų dujų, tiekimo diversifikavimas ir skaidrumo tarp Europos rinkoje veikiančių tiekėjų ir vartotojų didinimas.

– Naujų reglamentų pasiūlymai juda gera linkme. Esminis yra kuriamoje bendroje rinkoje pramoninės infrastruktūros – t.y. terminalų, dujotiekių ir naftotiekių bei elektros energijos perdavimo sistemų, atliekamų funkcijų įvertinimas. Tai ypač svarbu naujos suskystintų dujų transportavimo ir sandėliavimo strategijos, dėl kurios sukūrimo aktyviai dirbome Briuselyje, kontekste. Bendras ES institucijų ir minėtame sektoriuje veikiančių organizacijų (pavyzdžiui CEEP) tikslas yra visoms ES valstybėms narėms užtikrinti vienodas suskystintų gamtinių dujų (LNG) tiekimo galimybes. Siekiant šį tikslą įgyvendinti, būtina suteikti atitinkamą prioritetą infrastruktūros projektams, kurių dėka bus sukurti suskystintų gamtinių dujų (LNG) priėmimui ir sandėliavimui skirti objektai, taip pat vidinės pramoninės jungtys (interkonektoriai) ir grįžtamosios jungtys (reversai) – pažymi Marcin Bodio.

Europos Komisijos pasiūlymai sutampa su prieš metus pristatytais Energetikos Sąjungos tikslais, ypač su vietinių energetikos rinkų integravimo tikslu. Projekto tikslas – didinti strateginių žaliavų tiekimo saugumą ir mažinti kainų skirtumus, atsirandančius visų pirma dėl to, jog dominuojantys naftos ir dujų tiekėjai skirtingai traktuoja atskiras valstybes nares. Be to, kertinis yra nuoseklus energetikos sistemų jungimas Europoje. Jeigu Vakarų Europos šalys integracijos procesus sėkmingai įgyvendina jau nuo daugiau kaip pusamžio, tai po 2004 metų į ES įstojusios valstybės narės neturi pakankamų infrastruktūrinių jungčių ne tik su vakarine kontinento dalimi, bet ir strateginėje šiaurės – pietų ašyje.

– Žiemiame dokumentų rinkinyje Europos Sąjunga prioritetą teikia integruotų koridorių plėtrai. Tai žingsnis pirmyn, kadangi strateginių energetinių žaliavų tiekimo saugumo tikslo įgyvendinimas reikalauja labiau holistinio požiūrio į infrastruktūrą tiek regioniniame, tiek visos ES lygmenyje. Siekdami užtikrinti laisvą žaliavų judėjimą po visą Europą, privalome veikti kartu, o ne kaip 28 atskirtos energetinės sistemos. Šis faktas leis unifikuoti Vakarų, Centrinės ir Rytų Europos potencialą. Šiuo požiūriu esminė yra Šiaurės-Pietų Koridoriaus, kurio tikslas – integruoti

svarbiausius nuo Baltijos jūros, per Viduržemio jūrą, iki Juodosios jūros išsidriekusius infrastruktūros elementus (tarp kitko, egzistuojančius ir planuojamus statyti suskystintų dujų terminalus), statyba – priduria Marcin Bodio.

Pagrindinių taip vadinamo žieminių dokumentų rinkinio taisyklių priėmimas bus svarbių pasikeitimų Europos energijos gamintojams ir vartotojams signalas. Visgi, nepasikeis esminis energetikos ir energiją naudojančių pramonės sektorių veiklą sąlygojantis aspektas – t.y. prekybos taršos leidimais sistema. Šis faktas, visų pirma, liečia taip vadinamą Rinkos stabilumo rezervo (MSR) mechanizmą, kurio tikslas palaikyti aukštas CO2 emisijos vienetų kainas. Šis mechanizmas Europos Sąjungoje įsigalios nuo 2019 metų. Ekspertų nuomone, šis mechanizmas gali toliau mažinti Europos ekonomikos konkurencingumą tokių valstybių, kaip Jungtinės Amerikos Valstijos, Kanada ar Australija, kuriose fiksuojamas emisijos lygis du kartus viršija Bendrijos šalyse nustatytą emisijos lygį, atžvilgiu.

Susisiekite žiniasklaidai

Jan Jujeczka

0048 508 221 069

jan.jujeczka@ceep.be

Palaikykite ryšį su mumis

Twitter: @CEEP_energy

LinkedIn: www.linkedin.com

www.ceep.be